

Almi Östergötland och Linköpings universitet

METODBOK

KUNSKAPSBRON

Styrkan att utvecklas tillsammans

Innehåll

Förord	2
Bakgrund	3
Om Kunskapsbron	3
Mål.....	3
Intermediärsrollen.....	4
Uppbyggnad av projektet	5
Projektstart.....	5
Organisering	5
Informationstour på Linköpings universitet	7
Upplägg av innehåll och program.....	7
Bakgrund	7
Kunskapsbrons program.....	8
Kunskapsbron som utvecklingsprojekt.....	9
Hållbarhet.....	10
Styrkor och utmaningar i projektet	10
Styrkor samverkan Almi-LiU	10
Utmaningar Almi-LiU	10
Styrkor samverkan forskare och företag.....	10
Utmaningar samverkan forskare och företag.....	11
Kommunikation och marknadsföring	11
Kunskapsbank.....	12
Sekretessavtal för forskare	12
Ersättningsmodell för forskare	12
Slutord	13

Kunskapsbron – styrkan att utvecklas tillsammans

Så här gjorde vi - en metodbok för att skapa ömsesidig nytta för universitetet och näringslivet

Förord

Den här metodboken presenterar hur vi har arbetat i vårt projekt **Kunskapsbron** för att öka samverkan mellan små- och medelstora företag i Östergötland och forskare och lärare vid Linköpings universitet. Den tar upp hur vi har byggt upp projektet med upplägg och innehåll och hur Almi och samverkansenheten vid Linköpings universitet har samarbetat för att hitta ett arbetssätt som intermediärer mellan företag och akademi.

Metodboken vänder sig till dig vid ett lärosäte eller annan organisation som är intresserad av hur man kan bygga upp samverkan mellan små- och medelstora företag och akademi, men även till dig som är intresserad av hur samverkan kan se ut mellan två organisationer, Almi och LiU, för att utveckla ett arbetssätt som intermediärer.

Kunskapsbron är ett EU-finansierat samverkans- och utvecklingsprojekt (2020-2023) mellan Almi Östergötland och Linköpings universitet som ska bidra till att stärka LiU:s nyttiggörande av kunskap och forskning hos SMF, skapa utveckling och hållbar tillväxt i SMF genom kunskap från LiU och Almi samt att utveckla ett arbetssätt med en intermediär mellan LiU och SMF som kan bestå även efter projektets slut.

Kunskapsbron finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Region Östergötland, Almi Östergötland och Linköpings universitet.

Vi vill tacka alla företag, forskare och lärare, övrig personal vid Linköpings universitet och Almi, externa aktörer i våra kommuner och andra samarbetspartners för bra samarbete och input under dessa år.

Denna metodbok är framtagen av Kunskapsbrons projektledare, Helene Nord från Almi Östergötland och Susanne Pettersson från samverkansenheten vid Linköpings universitet.

Bakgrund

Nyckeln till regionens långsiktiga utveckling är att bygga ett starkare kunskapsintensivt företagande. Konkurrenskraften ökar med ett välfungerande flöde av kunskap och förtroendefulla samarbeten mellan företagen och universitetet. Kunskapsbron är en viktig komponent i arbetet att nå dit.

Det är få små- och medelstora företag (SMF – etablerade företag med 0-249 anställda) i Östergötland som drar nytta av kunskap och forskning vid Linköpings universitet (LiU). SMF saknar en naturlig koppling till universitetet och har svårt att se vilken nytta de kan ha av universitetet samt svårt att veta vem de ska kontakta för att få hjälp.

Universitetet å sin sida är inte organiserat för att hantera enskilda företags utmaningar och forskare/lärare har, även om de är motiverade och vill bidra till samhällets utveckling, svårt att få tiden att räcka till för samverkansuppgiften. Historisk sett har det varit enklare att nå de riktigt stora företagen där det också finns mer grunddata för forskning. De generella kunskapstillgångar som utvecklas vid lärosätet kan dessutom vara svårömsatta till det enskilda företagets behov, här krävs en fördjupad dialog och samverkan.

Därför startade vi samverkan- och utvecklingsprojektet *Kunskapsbron*.

Om Kunskapsbron

Kunskapsbron är ett EU-finansierat samverkans- och utvecklingsprojekt (2020-2023) mellan Almi Östergötland och Linköpings universitet som ska bidra till att:

- stärka LiU:s nyttiggörande av kunskap och forskning hos SMF
- skapa utveckling och hållbar tillväxt i SMF genom kunskap från LiU och Almi
- utveckla ett arbetssätt med Almi som länk (intermediär) mellan LiU och SMF som kan bestå även efter projektets slut

Kunskapsbron är en *unik satsning* som kopplar ihop LiU med små- och medelstora företag i Östergötland. Det unika är att vi har haft två *lika viktiga* målgrupper i projektet: **små- och medelstora företag och forskare/lärare**. Vi har hela tiden utgått från att båda dessa målgruppers behov ska tillgodoses vid utveckling och framskridande av projektet.

Almi har sedan tidigare goda erfarenheter av samarbete med LiU genom olika projekt. Ofta har då samarbetet varit inom ett visst område eller med en viss avdelning/institution. Det som är unikt i detta projekt har varit att vi haft en bred ansats där vi går ut bredare på flera institutioner och avdelningar.

Projektet kopplar ihop företagens behov av utveckling med universitetets behov av forskning, lärande och samverkan. Resultatet blir en ömsesidig nytta som stärker LiUs koppling till det lokala näringslivet och medverkar till tillväxt hos regionens företag.

Kunskapsbron finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Region Östergötland, Almi Östergötland och Linköpings universitet.

Mål

Projektets övergripande mål är att utveckla och testa ett nytt arbetssätt med en intermediär, som agerar katalysator mellan LiU:s styrkor/behov och SMF:s behov av extern kunskap för utveckling.

Övergripande mål:

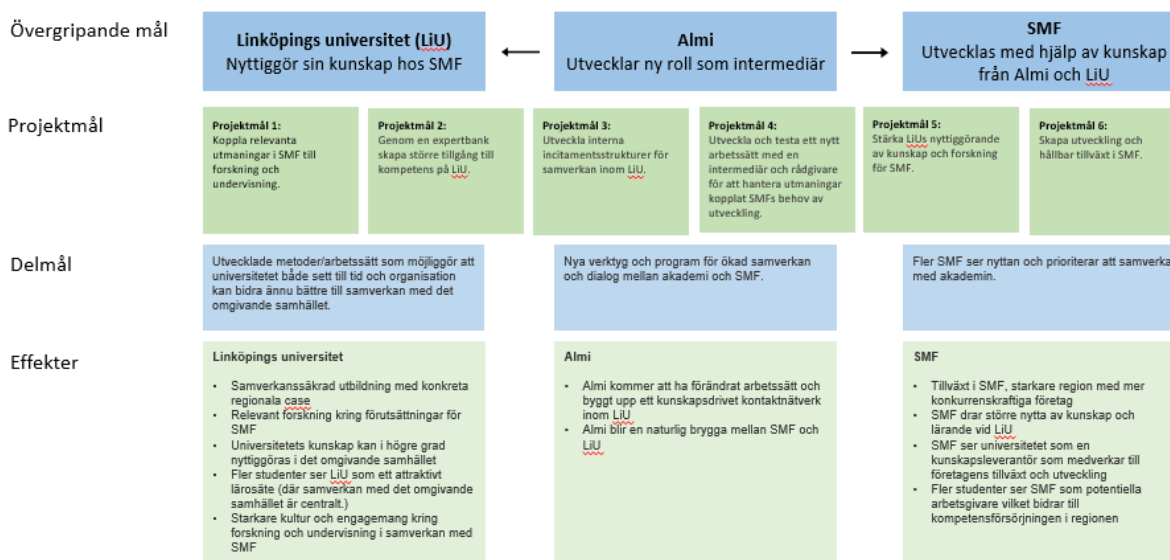
- Almi utvecklar en ny roll som intermediär
- Linköpings universitet nyttiggör sin forskning/kunskap hos SMF
- SMF utvecklas med hjälp av forskning/kunskap från Almi och LiU

Projektmål:

- Koppla relevanta utmaningar i SMF till forskning och undervisning
- Genom en expertbank (kunskapsbank) skapa större tillgång till kompetens på LiU
- Utveckla interna incitamentsstrukturer för samverkan inom LiU
- Utveckla och testa ett nytt arbetssätt med en intermediär och rådgivare för att hantera utmaningar kopplat till SMF:s behov av utveckling
- Stärka LiU:s nyttiggörande av kunskap och forskning för SMF
- Skapa utveckling och hållbar tillväxt i SMF

Därtill finns ett antal delmål och effekter, se bild.

Kunskapsbron - Ett samverkans- och utvecklingsprojekt mellan Almi och Linköpings universitet (2020-2023)

Intermediärsrollen

Det finns idag ingen naturlig koppling mellan SMF och forskare inom akademien. SMF har en utmaning i att hitta in på universitetet, de känner inte till hur och på vilket sätt de kan få stöd och hjälp för att utveckla sina företag. Samtidigt vänder sig forskare i ett forskningsprojekt första hand till de stora företagen där det finns mer användbar data/empiri. Kunskapsbron syftar till att SMF ska kunna närma sig akademien och ta de av de kunskaper som finns där samtidigt som vi också vill få forskare intresserade av SMF:s verklighet och utmaningar, att kunna använda exempelvis som case i undervisning eller för att initiera ett samverkansprojekt för forskning.

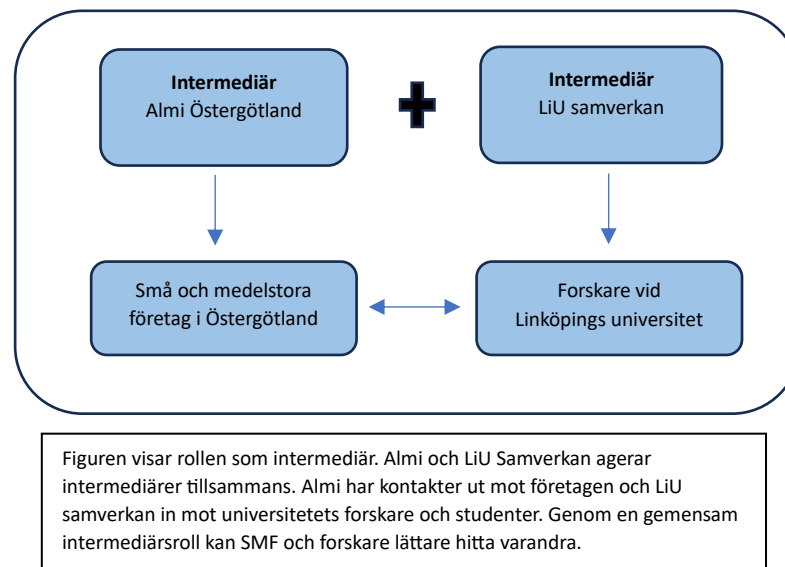
För att SMF och forskare ska kunna nå varandra har vi testat modell med en intermediär, som agerar katalysator mellan LiU:s styrkor/behov och SMF behov av extern kunskap för utveckling.

En intermediär är en organisation som finns i mellanrummet mellan två parter, och där har uppgifter som kan beskrivas som mäklare, mellanhand, länk, förmedlare osv.

I projektets start och även i vår ansökan till Tillväxtverket var det tänkt att Almi skulle utveckla en ny roll som intermediär. Vartefter vi arbetade tillsammans i projektgruppen, Almi och LiU samverkan, blev det alltmer tydligt att intermediärsrollen inte kan utföras av Almi som egen organisation utan behöver göra detta tillsammans med LiU samverkan. Almi har den naturliga kopplingen ut mot företagen men inte vägen in till akademien. LiU samverkan å andra sidan har den naturliga kopplingen in mot akademien till både studenter och forskare men inte mot företagen.

Almis rådgivare, särskilt i coachingen, kan hjälpa företagen att omvandla inhämtad kunskap från forskare till konkret nytta i företaget. Almi spelar även en viktig roll gentemot diskussion med forskare, inför start av program, att de ska tillhandahålla "användbar" kunskap som företaget kan se nytta med.

En modell för hur vår roll som intermediär mellan SMF och universitetet har utvecklats under projektets gång ser ut så här:

Uppbyggnad av projektet

Projektstart

När vi startade projektet 2020 hade vi bara ett ramverk från vår ansökan att utgå från. Då Kunskapsbron är ett *samverkans- och utvecklingsprojekt* gav det oss stora möjligheter, men samtidigt utmaningar, att påverka upplägg och innehåll som passar till båda våra målgrupper i projektet; **forskare/lärare** och **små- och medelstora företag** (SMF). Dessa målgrupper har olika incitament för att delta i denna typ av projekt.

Vi startade projektet precis när pandemin slog till vilket utmanade oss på flera sätt, framför allt att vi inte kunde träffas fysiskt. Vi blev snabbt digitala och vände situationen till något positivt istället. Vi fick god tid på oss att planera, strukturera och skapa vad vi skulle göra tillsammans och vilka incitament vi skulle trycka lite extra på för att få med oss både företagen och forskarna i samarbetet.

En viktig del i projektet och dess start var att bygga en god organisation, struktur och planering för projektet. Det tillsammans att skapa ett upplägg med innehåll riktade till forskare och företag var vårt fokus under våren 2020.

Organisering

En av projektets stora framgångsfaktorer är att vi har haft en god struktur i och organisering av projektet. Både Almi och LiU står som samverkansparter i projektet. Det tillsammans med att vi i projektet har två målgrupper som är *lika viktiga*, gjorde att vår utgångspunkt var att göra allt *tillsammans*.

Projektgrupp

Inför projektets start skapades en projektgrupp som tillsammans har stått för utveckling av innehåll och upplägg. Den har bestått av medarbetare både från Almi Östergötland och samverkansheten vid LiU:

- Från Almi: PL + 2 medarbetare (1 kvinna+2 män; alla affärsrådgivare på Almi)

- Från LiU samverkan: PL + 3 medarbetare (2 kvinnor+2 män; alla samverkansutvecklare på LiU)

Syfte med gruppen har varit att utveckla ramar och struktur för projektet, vilket innebär t ex vad vi ska erbjuda till forskare och företag, ta fram en kommunikationsplan samt sprida information till forskare, företag och relevanta externa verksamheter, hitta lämpliga forskare och företag att delta i projektets kommande aktiviteter och utveckla en sk expertbank på LiU.

En annan viktig utgångspunkt har varit att lära känna varandra både som organisationer och som personer. Vi har därför gjort allt tillsammans, både internt i projektgruppen och när vi har informerat om Kunskapsbron till våra målgrupper. Syftet har varit att omvärlden ska känna att vi gör detta *tillsammans*.

Projektgruppen har haft kontinuerliga möten varje eller varannan månad för att uppdatera varandra om läget, informera, utveckla och blicka framåt.

Vi ville tidigt i projektet ha företag och forskare som referenser, för att få stöd och hjälp att ta fram ett innehåll som attraherar våra båda målgrupper forskare/lärare och SMF. Vi tillsatte därför en utvecklingsgrupp bestående av forskare och en referensgrupp bestående av företagare i syfte att få värdefull input från dem i vårt kommande planeringsarbete.

Utvecklingsgrupp

Syftet med utvecklingsgruppen var att få förslag och idéer på upplägg, innehåll och verktyg för upplägg av kommande program samt incitament för att locka forskare/lärare att vilja delta och samtidigt kunna stärka LiU:s nyttiggörande av kunskap och forskning. Vidare att få hjälp med att komma i kontakt med andra forskare/lärare för att informera om projektet samt hur vi ska närma oss dessa med rätt incitament och upplägg av information.

Utvecklingsgruppen har bestått av fem forskare (4 män+1 kvinna) från olika institutioner och avdelningar vid LiU. Vi ville ha med forskare utifrån en bredd av *ämnesinriktningar* som kan vara aktuella för företag, samt utifrån *kön* samt *intresse och tid* för att delta i gruppen. Forskarna kom från enheterna industriell miljöteknik, innovation och entreprenörskap, produktionsekonomi, beteendevetenskap och lärande samt industriell ekonomi. Det var tyvärr svårt att hitta en jämn könsfördelning utifrån kriterierna ämnesinriktning, intresse och tid.

Några från projektgruppen träffade utvecklingsgruppen ett antal gånger under 2020 då vi utvecklade innehåll och upplägg av program. Vi fick med oss många tankar, dels kring vilka incitament som är viktiga för att en forskare ska lägga tid på samverkan, dels på upplägg kring våra informationsinsatser inne på universitetet och andra faktorer som kunde hjälpa oss i utvecklingsarbetet.

Referensgruppen

Syftet med referensgruppen var, på liknande sätt som för utvecklingsgruppen, att få förslag och idéer på upplägg, innehåll och verktyg för kommande program. Vi diskuterade vilka ämnen/teman som kan locka företagare att delta i kommande program och som kan skapa utveckling och hållbar tillväxt i företagen samt att företagarna i referensgruppen var vårt bollplank i projektets inledande utvecklingsfas.

Referensgruppen har bestått av fem företagare (3 män+2 kvinnor) från olika branscher och antal anställda, kön, geografisk spridning var företaget har sitt huvudsäte samt intresse och tid för att delta i gruppen. Företagen kom från branscher som arbetar inom kemikalier, industriservice, tech, produktion och vård.

Några från projektgruppen träffade referensgruppen ett antal gånger under 2020 då vi utvecklade innehåll och upplägg av program.

Övrig organisation

En *styrgrupp* (2 män och 4 kvinnor med ansvariga personer från Almi, LiU och Region Östergötland, totalt 6 p (inkl projektets projektledare).

2 *kommunikatörer* (100% kvinnor), en från Almi och en från LiU.

2 ekonomer (100% kvinnor), en från Almi och en från LiU .

Informationstour på Linköpings universitet

Under hösten 2020 startade vi en informationsrunda på LiU. Utgångspunkten i Kunskapsbron har varit att nå ut brett på universitetet, vilket är en av de unika delarna i projektet jämfört mot tidigare samarbeten mellan Almi och LiU som då varit riktade mot en specifik avdelning. Teoretiskt sett innebär det att vi i Kunskapsbron kunnat rikta oss mot *hela* universitet, forskare från alla fakulteter. I praktiken har vi behövt fokusera på institutioner och avdelningar som erbjuder ämnesinriktningar som kan vara till nytta för företag och där det samtidigt kan finnas forskare som är intresserade av samverkan med små- och medelstora företag.

Vi började med att ta kontakt med olika institutioners *avdelningschefer* för att informera om syftet med projektet. Det har varit väldigt viktigt för oss att hela tiden ha med avdelningschefernas godkännande innan vi kontaktar forskare på deras respektive avdelningar. Det är avdelningscheferna som sätter forskarnas scheman och då tiden för samverkan är knapp så behöver cheferna se om det fungerar att lägga in samverkansuppdrag. Här är det viktigt att komma ihåg att vara ute i väldigt *god tid* för att kunna planera in uppdrag/samverkan i en forskares schema.

1. Därefter genomförde vi digitala informationsmöten på olika avdelningar. Under dessa möten var syftet att informera om projektet och möjligheten för forskare att delta samt att lyfta incitament för att delta. Vi bad intresserade forskare att återkomma till oss efter mötet om de ville veta mer eller var intresserade.
2. Vi hade sedan en personlig dialog med de forskare som visade intresse.
3. Vi har sedan haft en mer fördjupad dialog med de forskare som har varit intresserade av att genomföra program.

Inledningsvis mötte vi en del skepsis till vilken nytta detta samarbete skulle leda till samt att det var få forskare och enhetschefer som ansåg att det fanns tid för ytterligare uppdrag vid sidan om forskning och undervisning. Flera ansågs sig även redan ha de externa kontakter som man behövde. Trots detta var det ändå ofta någon från varje enhet som blev nyfiken och visade intresse efter våra informationsmöten. Vi la därför fullt fokus på dessa forskare vilket resulterade i att vi startade ett fördjupningsprogram inom produktionseffektivisering och ett utvecklingsprogram med fördjupning inom ledarskap.

Efter ett par genomförda utvecklings- och fördjupningsprogram fick vi bra referenser och fler incitament som visade på nytta av att delta vilket skapade ett större intresse bland fler forskare att delta.

Upplägg av innehåll och program

Bakgrund

Almi har många års erfarenhet av att arbeta nära SMF för att ge råd och stöd för utveckling och hållbar tillväxt. I vår affärsrådgivning erbjuder vi bl a individuell coaching och strategigrupper.

I *coachingen* är det rådgivare från Almi som hjälper det enskilda företaget att sätta mål, handlingsplan och åtgärder för framtiden för att skapa utveckling och tillväxt.

I våra *strategigrupper* sätter vi samman grupper om sex till sju företag där Vd eller annan beslutsfattare från respektive företag deltar. Under sekretess träffas deltagarna en gång/månad totalt 6-7 tillfällen. I gruppen diskuteras olika ämnen för att utveckla företagen. Experter inom de olika ämnena föreläser och detta varvas med gruppdiskussioner och workshops i syfte att skapa lärande mellan företagen.

Både coaching/rådgivning och strategigrupper är framgångsrika metoder som företagen har stor nytta av i sin resa framåt.

I Kunskapsbron ville vi, för företagets räkning, ta vara på detta och inte skapa något helt nytt. Samtidigt skulle vi ta fram innehåll som även passar för forskare.

Kunskapsbrons program

Efter möten i projektgruppen samt tillsammans med referens- och utvecklingsgrupperna så landade vi i ett upplägg att i Kunskapsbron erbjuda *strategigrupper/chefsprogram* kombinerat med *individuell rådgivning*.

Vi valde två typer av program, ett längre, *utvecklingsprogram med fördjupning*, samt ett kortare, *fördjupningsprogram*.

I ett program har vi satt samman en grupp bestående av max sju företag från olika branscher som träffas under sekretess. Från varje företag har 1-2 personer deltagit (beslutsfattare med olika roller). Forskare som har deltagit i programmen har också skrivit på ett sekretessavtal.

I programmen är det *forskare* som har stått för innehåll och upplägg. De har förmedlat kunskaper som vilar på vetenskaplig grund och forskning i framkant vilket många företag har uppskattat. Modellen för gruppträffarna bygger på teori varvat med gruppdiskussioner. Detta har skapat ett dubbelriktat lärande såväl mellan företagen som mellan forskare och företag.

Varje grupp/program har haft tre *processledare*, två affärsrådgivare från Almi och en samverkansutvecklare från LiU. Tanken med det har varit att Almi och LiU ska lära känna varandra som organisationer och där forskare och företag ska uppleva att vi gör detta tillsammans. Som processledare håller man ihop organiseringen runt varje program, som att planera upplägget tillsammans med aktuella forskare, boka datum och lokaler etc. Med detta upplägg kan forskarna fokusera på själva innehållet. Almis affärsrådgivare har ansvarat att rekrytera företag inför start av program. LiU:s samverkansutvecklare har haft den främsta kontakten med forskarna.

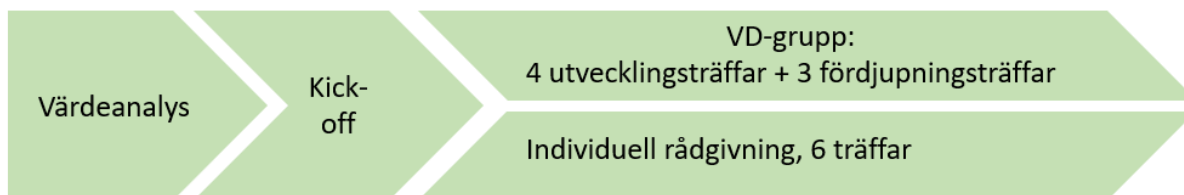
Träffarna i programmen har ägt rum ca 1 heldag per månad. Mellan träffarna har varje företag fått individuell coaching av rådgivare från Almi.

Alla program har föregåtts av en sk *värdeanalys*. Det har genomförts som ett möte mellan företaget och en rådgivare på Almi. Syftet har varit att diskutera företagets styrkor och utmaningar för fortsatt tillväxt inklusive frågor om hur de arbetar med hållbarhet. I samtalet har även frågor ingått kring hur företaget ser på och har intresse för samverkan med universitetet. Underlaget har sedan kunnat användas som utgångspunkt i den kommande rådgivningen. LiU har fått ta del av företagets syn på samverkan med universitetet.

Alla program/grupper har startat med en *kickoff*. Syftet har varit att få deltagarna (företagen och forskarna) att lära känna varandra, skapa ett bra samtalsklimat och förtroende för varandra.

Efter avslutat program har det funnits möjlighet att genomföra en kickoff, vilket bara genomfördes i något enstaka program. Programmen inom Cirkulära affärsmodeller och Återtillverkning gjorde en annan variant på avslutning med en posterutställning där varje företag presenterade nästa steg i sitt hållbarhetsarbete. Till detta tillfälle bjöds andra företag in att delta och inspireras.

Modell kring upplägget av det längre programmet:

Det längre programmet, *utvecklingsprogram med fördjupning* har bestått av totalt 7 träffar: 4 utvecklingsträffar med *olika* ämnesområden som utvecklar företagen, därefter en fördjupning med 3 träffar inom ledarskap. De fyra första träffarna har fokuserat på ett ämne per träff. Vi har genomfört två långa program med olika ämnen för de fyra utvecklingsträffarna. Ämnen för utvecklingsträffarna:

- Varumärkesledning
- Digitalisering

- Omvärldsanalys
- Innovativ affärsmodell
- Kompetensförsörjning
- Hållbarhet

Olika forskare har ansvarat för dessa olika ämnen. Därefter har gruppen fått tre träffar med fördjupning i *ledarskap*, då med tre ansvariga forskare.

Modell kring upplägget av det kortare programmet, sk fördjupningsprogram:

Det kortare programmet, *fördjupningsprogrammet*, har bestått av totalt 3-4 träffar med fokus på *ett* ämne som utvecklar företagen. Det innebär att det har varit samma forskare (2-3 p) som har hållit ihop hela programmet. Här har ämnena varit:

- Produktionseffektivisering
- Cirkulär ekonomi och återtillverkning
- Kompetensförsörjning (två program)
- Kundnytta genom innovation
- Visualisering
- Affärsnytta genom digitalisering

Information om samverkan med LiU

Vid de olika gruppträffarna har företagen fått information kring hur de kan samverka med LiU, främst med fokus på samverkan med studenter.

Kunskapsbron som utvecklingsprojekt

Då Kunskapsbron är både ett samverkans- och utvecklingsprojekt har vi kunnat prova olika utföranden. Här kommer några exempel.

- Ett exempel är programmet kring cirkulär ekonomi och återtillverkning. Från början var det tänkt att erbjudas som två olika program. Vid diskussioner med intresserade företag visade det sig att flera företag dels inte förstod skillnaden mellan programmen/ämnena och dels att samma företag var intresserad av båda programmen som skulle gå parallellt. Vi bestämde då att slå ihop programmen. Programmet bestod av två inledande träffar kring cirkulär ekonomi och en introduktion till återtillverkning, efter det kunde företagen välja att antingen fortsätta med fokus på cirkulär ekonomi ytterligare två träffar eller välja en inriktning mot återtillverkning två träffar. Vissa företag som hade två representanter valde då att dela upp sig för att kunna gå båda inriktningarna.
- Ett annat exempel är programmet kring visualisering där vi istället för coaching vid enstaka tillfällen slog ihop och genomförde en workshop där både Almis rådgivare och LiUs forskare från programmet deltog.
- Ytterligare exempel är att vissa forskare har deltagit i coachingen tillsammans med Almis rådgivare för ett antal företag.

Hållbarhet

Både Almi och LiU har stora ambitioner avseende hållbarhet. Vi ser att det behövs mer forskning kring hur SMF kan utveckla sina affärer med hjälp av hållbarhet. Projektets utvecklingsinsatser ska vara kopplade till hållbarhet i SMF (minst 10% av projektets insatser). Detta kan röra forskning om hur jämställdhet, integration eller miljö kan utveckla affärsmodellen.

I våra värdeanalyser har vi genomfört en hållbarhetsdialog där vi har tittat på företagens bild av sitt nuvarande hållbarhetsarbete. Hållbarhetsdialog rör frågor inom både miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet.

Vi har haft flera program med fokus på hållbarhet, exempelvis cirkulär ekonomi, återtillverkning och kompetensförsörjning.

Styrkor och utmaningar i projektet

Styrkor samverkan Almi-LiU

Vi startade projektet samtidigt som pandemin slog till. Detta gjorde att vi inte kunde träffas fysiskt och vi fick som många andra i samhället ställa om till digitalt läge. Vi hade en lång uppstartsperiod för att lära känna varandra och varandras verksamheter. Större delen av det första året jobbade vi med vad vi skulle åstadkomma tillsammans, vilken nytta vi skulle bidra till för våra målgrupper, forskare/lärare vid LiU samt små- och medelstora företag i Östergötland, samt vilka incitament vi skulle trycka lite extra på för att få med oss båda målgrupperna i samarbetet. Det har vi i efterhand förstått varit en av de stora framgångsfaktorerna i projektet.

Exempel på incitament som hade betydelse för att forskare skulle delta var att få kontakt med nya företag som kan komma in med studentcase till kurser, att uppdatera sig kring små- och medelstora företags utmaningar och vardag samt att möta företag att testa sina modeller på. Exempel på incitament bland företagen var att ta del av kunskap som vilar på vetenskaplig grund, att få möta andra företagare för erfarenhetsutbyte samt att ha en dialog med forskare för ett dubbelriktat lärande.

Andra framgångsfaktorer i vårt samarbete är noggrann planering, nära samarbete med både forskare och företagare under utveckling av innehåll och upplägg samt att vi, personer från LiU och Almi, har gjort allting tillsammans. Det har skapat en god förståelse för varandras verksamheter och det har ingett ett förtroende och skapat en styrka i mötet med våra målgrupper.

Utmaningar Almi-LiU

Under projektets gång har vi stött på ett antal utmaningar som vi jobbat på för att lösa. En av dem är att LiU och Almi omfattas av olika regelverk. Lösningen har varit att vi följer bådadas regelverk där de hårdaste kraven fått styra, t ex när det gäller sekretess.

En annan utmaning är att det finns en risk att kontakterna och samarbetet blir mer personbundna än organisationsbundna. Vi har därför försökt att involvera fler rådgivare från Almi som processledare samt att vi informerat fler personer på LiU om projektet.

Att forskare och företagare har olika tidsperspektiv kan också vara en utmaning. Universitetet behöver längre tid och bättre framförhållning för medverkan i programmen medan företagarna gärna vill genomföra förändringar eller inhämta kunskap på kort varsel. Detta har vi löst genom att planera datum för aktuella träffar i programmen tillsammans med forskarna. Vid rekrytering av företag har vi kunnat vara tydliga med när träffarna äger rum vilket visat sig vara en fördel då företagen har kunnat boka in träffarna i god tid. Något att tänka på här är att aktuella datum inte får ligga för långt fram för företagen då risken är att de tappar intresset eller att det dyker upp andra viktigare saker att fokusera på än att delta i programmet.

Styrkor samverkan forskare och företag

För att uppnå en ömsesidig nytta för våra målgrupper, SMF och forskare, har vi varit noga med att skapa programinnehåll som passar både företag och forskare. Det har varit viktigt att balansera teori och diskussioner i gruppträffarna för att balansera målgruppernas behov. Processledarna från Almi och LiU har planerat programmen i nära samarbete med forskarna.

Vi har erbjudit fördjupningsprogram inom specifika ämnesområden där innehåll och upplägg varit klart före rekryteringen av företag. Det har skapat ett tydligare innehåll som företagen har kunnat ta ställning till. En styrka har även varit att innehållet i programmen vilat på vetenskaplig grund vilket har uppskattats av företagen.

Företagen har vid varje gruppträff fått information om hur de kan samverka med LiU fortsättningsvis, främst med fokus på studentsamverkan. Vi har även sett att det varit mycket uppskattat av företagen att vi genomfört några gruppträffar i varje program i lokaler på universitetet. Det har skapat en ännu större känsla och förståelse från företagets sida kring hur det ser ut på ett universitet.

Utmaningar samverkan forskare och företag

En utmaning i vårt samarbete har varit målgruppernas olika tidshorisonter. Inom akademien planeras forskarnas tid minst 6 månader i förväg medan företagen ofta vill genomföra förändringar eller inhämta kunskap på kort varsel. Vi har inom projektet varit en bro mellan målgrupperna för att matcha de olika tidshorisonterna.

Andra utmaningar som vi stött på under projektet;

- Att engagera forskare och hitta incitament för att delta.
- Att hålla företagets engagemang uppe under träffarna, särskilt om det blir för långa teoretiska inslag. Viktigt att diskussioner och innehåll hamnar på rätt nivå utifrån företagets perspektiv.
- Ibland har det varit låg närvaro bland företagen i vissa grupper.
- Att upplägget i träffarna inte är anpassat för företag (utan studenter).
- Att företagarna behöver prioritera sin dagliga verksamhet. Det påverkar både företagarna och forskarna i gruppen.
- Att rekrytera företag långt innan ett program ska starta då företagen kan tröttna.

Kommunikation och marknadsföring

Kommunikationen har fungerat väl, såväl inom ramen för projektgruppen som externt till forskare/lärare och företag. Vi har satsat på en bredd av kommunikationskanaler för att nå ut till våra målgrupper och andra externa organisationer, såsom informationsblad, externa informationsmöten, filmer, mässor, sociala medier och webb.

Vi har haft hjälp av två kommunikatörer, en från Almi och en från LiU, vilket har varit viktigt för att nå ut till våra målgrupper. Vi valde tidigt att ta fram ett bra namn på samarbetet, *Kunskapsbron*, som både talade om vad vi gör samt var lätt att kommunicera. Det har varit en framgångsfaktor för kännedomen om projektet.

Vi har jobbat mycket med att utveckla kommunikationen i projektet och tagit hjälp av företag och forskare i en utvecklingsgrupp och en referensgrupp för att hitta rätt incitament och begrepp att kommunicera till våra målgrupper. Vi har lärt oss att det är viktigt att kommunikationen är anpassad för målgruppen. I kommunikationen till företagen har vi haft fokus på kundnytta och till forskarna incitament som berikar både forskning och undervisning.

Under projektets gång har vi använt oss av och kommunicerat goda exempel från genomförda program och nyttan som skapats för deltagande företag och forskare.

Första året la vi även mycket tid på en stor och bred informationsinsats på universitetet. Vi besökte (mest digitalt) avdelningar för att informera om Kunskapsbron för att väcka ett intresse för att vara med. Dessa möten gjorde vi tillsammans, personer från samverkansheten på LiU och Almi. Det var också ett viktigt förankringsarbete hos institutionernas avdelningschefer.

I rekryteringen av företag till grupperna har företagets förtroende för Almi varit en viktig parameter. Det har ofta krävts en personlig kontakt i rekryteringen av företag.

Vi har även haft kontakt med externa aktörer, dels näringslivsansvariga i Östergötlands kommuner och andra aktörer som stöttar företag i syfte att sprida information om Kunskapsbron som projekt och våra program.

Kunskapsbank

För att underlätta för små- och medelstora företag att få kontakt med forskare och hitta in till kunskap vid universitetet har vi utvecklat en sökfunktion på LiUs webb där alla forskare som varit med i Kunskapsbron finns sökbara utifrån ämnesområden. I projektet kallar vi detta för en kunskapsbank.

<https://liu.se/samverkan/foretag-och-organisation/forskaren-som-expert>

Vi har under projektets gång diskuterat flera olika lösningar för hur en sådan sökfunktion skulle kunna utformas, t ex med koppling till publikationsdatabasen DIVA där forskarna registrerar sina forskningsartiklar och publikationer. Två olika studentprojekt har studerat och utvecklat en matchningsmodul som ett första steg i en sådan lösning. Vi valde dock att fortsätta med en enklare variant då en lösning med DIVA kräver mycket mer jobb och utvecklingsarbete som vi inte har resurser till i detta projekt.

Tanken är att fler forskare och ämnesområden ska anslutas till nuvarande sökfunktion efterhand och att vi kan utveckla sökfunktionen vidare och vi ser att den används som tänkt.

Sekretessavtal för forskare

Alla forskare som medverkat i Kunskapsbron har fått skriva på ett sekretessavtal, framtaget av Almi i samarbete med jurist från LiU, där det står att allt arbete i utvecklings- och fördjupningsträffarna sker under sekretess men hindrar inte från publicering.

Ersättningsmodell för forskare

En förutsättning för att forskare ska kunna lägga tid på samverkan med SMF är att det finns finansiering för detta. I Kunskapsbron har vi haft förmånen att kunna ersätta forskare för den tid de lagt ner på att planera och genomföra utvecklings- och fördjupningsprogram. Vi har i dialog med forskare i utvecklingsgruppen kommit fram till två ersättningsnivåer.

En ersättning för en utvecklingsträff (1 dag) i ett långt program och en för ett helt fördjupningsprogram. Ersättningsnivån grundar sig på ett schablonbelopp per timme som vi sedan multiplicerat med antal timmar per dag/program x 3. (3 står för förberedelsestid)

Vi har även ersatt forskare för medverkan vid individuell coaching.

Ersättningen för ett fördjupningsprogram har varit fast och oberoende av hur många forskare som varit delaktiga. Har forskarna kommit från olika enheter/institutioner har ersättningen fördelats utifrån insats. Forskarens insats har inte kunnat genomföras som bisyssla utan ersättningen har betalats till institutionen.

Flera forskare har i efterhand lyft att deras arbetsinsats har varit större än vad ersättningen räcker till, men att det varit värt arbetet på andra sätt. Andra fördelar som lyftes och som vägde upp finansieringen var kontakt med "nya" företag, nya kontakter med andra forskare, intern kompetensutveckling i samband med planering av ett program osv.

Slutord

Det nära samarbete som Almi och Linköpings universitet har, och har utvecklat än mer genom Kunskapsbron, har gjort att företagen får tillgång till en stor bredd av forskning och kunskap som stimulerar utveckling och innovation. Företagen som har deltagit i våra program kommer även på ett mer naturligt sätt i kontakt med studenter och ett mål är att de ska se det som en självklarhet att vända sig till Linköpings universitet för att inleda samarbeten inom forskning och dra nytta av den spetskunskap som finns men också studentsamarbeten genom projektkurser, examensarbeten och annat. Det i sin tur kommer att leda till att studenter sedan rekryteras och stannar i vår region.

Kunskapsbron är ett bra exempel på hur viktig samverkan är mellan våra små- och medelstora företag i Östergötland och forskare och lärare vid Linköpings universitet.

Vi har sett flera fina exempel på där våra program har resulterat i fortsatta samarbeten mellan deltagande företag och forskare både genom olika studentuppdrag, examensarbeten och gemensamma forskningsprojekt. Vi har också sett hur deltagande företags bild av universitetet har blivit mer positiv. Detta dels genom att de har fått ta del av kunskap som vilar på vetenskaplig grund, dels att vi har genomfört vissa av gruppträffarna på universitetet vilket har upplevts som väldigt positivt samt att företagen fått information om hur de i större utsträckning kan samverka både med studenter och forskare framöver. Vi har också sett hur deltagande forskare har fått en större insikt kring de små- och medelstora företagens verklighet med framgångar och utmaningar. Vissa forskare, som inte tidigare har känt till varandra, har genom våra program samverkat tillsammans.

I Kunskapsbron har forskarna klivit ur sin akademiska roller och släppt det traditionella undervisandet. Istället har de mött företagarna i programmen, i coaching och workshops där rollerna har varit mer jämlika. Företagarna har insett att det finns värdefull kunskap på universitetet som de kan koppla till sitt företags utveckling. Forskarna har fått inblick i den kunskap som företagarna besitter inom sina respektive områden och sett att de kan ha nytta av den i sin forskning.

Flera aktörer utanför Kunskapsbron, både representanter från kommuner och andra externa verksamheter, men även andra lärosäten har fått upp ögonen för vårt projekt och den samverkan som skett både mellan Almi och LiU men även mellan SMF och forskare och de fina omdömen och resultat som vi har sett.

Samverkan mellan Almi och Linköpings universitet har utvecklats genom Kunskapsbron och vi ser vikten av ett fortsatt samarbete för att företag och akademien även i framtiden ska kunna närma sig varandra.

Det har varit väldigt roligt, inspirerande och utvecklande för oss alla som deltagit i Kunskapsbron. Det har både varit ett samverkans- och utvecklingsprojekt som gett oss möjlighet att testa nya arbetssätt som lett till goda resultat och där vi har lärt oss mycket både av framgångsfaktorer och utmaningar.

Glädjande nog har vi nu fått medel för ett nytt treårigt samverkansprojekt (2023-2026) med stöd från regionala utvecklingsfonden. Vi kommer att fortsätta bygga på det som vi har utvecklat under dessa år och samtidigt jobba vidare med nya utvecklingsområden.

Projektledarna för Kunskapsbron

Helene Nord, Almi Östergötland och Susanne Pettersson, LiU Innovation och samverkan, Linköpings universitet

almi

li.u

LINKÖPINGS UNIVERSITET

Region
Östergötland

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Kunskapsbron är ett samverkans- och utvecklingsprojekt mellan Almi Företagspartner i Östergötland och Linköpings universitet. Projektet balanserar företagens behov av utveckling med universitetets behov av forskning, lärande och samverkan. Resultatet blir en ömsesidig nytta som stärker Linköpings universitets koppling till det lokala näringslivet och medverkar till tillväxt hos regionens företag. Projektet finansieras av Almi, Linköpings universitet, Region Östergötland och Europeiska Unionens regionala utvecklingsfond.